

Проблеми викладання української мови як іноземної китайським студентам

Литвин О. О.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології і історії

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
м. Харків, Україна

У сучасному світі зростає міжнародна освітня мобільність, що сприяє активному обміну знаннями між країнами. Збільшується кількість китайських студентів, які обирають Україну для навчання або вивчають українську мову дистанційно. Водночас викладання української мови як іноземної для китайськомовних студентів залишається складним завданням через значні мовні, культурні та методичні бар'єри. Не зважаючи на попит, сьогодні не вистачає адаптованих навчальних матеріалів для китайських студентів, що значно ускладнює освітній процес. Також важливим аспектом є соціокультурна адаптація студентів, оскільки розуміння української культури та традицій є невід'ємною частиною ефективного вивчення мови. Дослідження проблеми викладання української мови китайським студентам є актуальним для розробки нових освітніх трендів, удосконалення навчальних програм та підвищення якості освітнього процесу. Вирішення цих питань сприятиме не лише покращенню викладання української мови як іноземної, а й зміцненню освітніх і культурних зв'язків між Україною та Китаєм.

Українська та китайська мови належать до різних мовних сімей. Мовний бар'єр китайських студентів при вивченні української мови зумовлений значними фонетичними, граматичними та лексичними відмінностями. Основні труднощі китайських студентів у вимові українських звуків пов'язані з відсутністю аналогів у рідній мові. Особливо складними для вимови є звуки [р], [ц], [ч], [ш], [г], [ґ], м'які приголосні та збіги приголосних. Для подолання цих проблем необхідно використовувати спеціальні вправи на артикуляцію, слухові тренування, практичні вправи для формування правильної вимови, інтерактивні

вправи, аудіотренування, діалоги, порівняльний аналіз мовних структур, а також забезпечити більше практичних можливостей для спілкування з носіями української мови.

Також викладання української мови китайським студентам пов'язане з методичними труднощами, які обумовлені мовними та культурними відмінностями між українською та китайською мовами. Через ці труднощі традиційні методики навчання потребують адаптації, враховуючи особливості сприйняття української мови китайськими студентами. Для ефективного подолання проблем необхідно відмовитися від адаптованих методик навчання, натомість використовувати інтерактивні технології та створити сприятливе мовне середовище.

Окрім того варто враховувати соціокультурний контекст при викладанні української мови китайським студентам. Мова не лише засіб комунікації, а й носій національної культури, традицій та цінностей. Навчання української мови китайських студентів виходить за межі суто мовних аспектів і передбачає занурення в соціокультурне середовище України. Соціокультурний аспект навчання охоплює розуміння українського менталітету, звичаїв, історії, а також особливостей міжкультурної комунікації. Оскільки мова є відображенням культури, то й опанування української мови вимагає розуміння традицій, звичаїв, норм поведінки, які впливають на комунікацію. Українська та китайська культури суттєво відрізняються за соціальними нормами, етикетом, традиціями та мовними звичками. Це впливає на сприйняття мови та адаптацію китайських студентів в українському середовищі. Адаптація до нової культури – важливий етап у процесі навчання мови. Перебування в новій культурі може підвищити рівень негативного досвіду, що впливає на успішність навчання. Зважаючи на те, що китайська та українська культури мають суттєві відмінності, це ускладнює процес адаптації китайських студентів. При викладанні української мови студентів варто знайомити з традиціями, історією, літературою та сучасним суспільним життям України.

Сьогодні традиційні методи викладання української мови іноземним студентам поступаються місцем інноваційній діяльності. Використання інтегрованого підходу компенсує мовне навчання із зануренням у культуру, сприяє швидкому засвоєнню мови та формуванню міжкультурної компетентності студентів. Використання сучасних методик, інтеграція цифрових технологій, міжнародна співпраця та створення адаптованих навчальних матеріалів значно підвищують ефективність викладання української мови китайським студентам. Комплексний підхід до навчання допомагає не лише засвоїти мовні навички, а й адаптуватися до українського соціокультурного середовища, що сприяє успішній інтеграції студентів у мовне середовище.

Ускладнюють вивчення української мови як іноземної методичні труднощі та обмежена мовна практика. Для подолання зазначених проблем необхідно запровадити комплексний підхід до навчання української мови для китайських студентів, а саме: застосування комунікативного підходу, інтерактивних вправах, рольових іграх та моделювання реальних ситуацій для розвитку мовленнєвих навичок. Використовуючи онлайн-платформи, мобільні додатки, відеоуроки та інтерактивні навчальні матеріали під час вивчення української мови можна підвищити мотивацію студентів до навчання та ефективно розвивати мовні компетенції студентів.

Окрім того при викладанні української мови китайським студентам варто організовувати заходи, спрямовані на знайомство здобувачів з українською культурою, традиціями та нормами поведінки. Це важлива складова ефективного викладання української мови, оскільки поєднання вивчення мови з культурними заходами робить навчальний процес більш цікавим та сприяє глибшому розумінню української мови й суспільства.

Також сприятиме кращому засвоєнню української мови китайськими студентами, підвищить їхню мотивацію та забезпечить ефективну мовну адаптацію розробка адаптованих навчальних матеріалів, підвищення кваліфікації викладачів, розширення міжнародної співпраці та упровадження двомовних програм. Упровадження цих заходів сприятиме більш ефективному

викладанню української мови китайським студентам, полегшить їхню адаптацію до нового мовного середовища та підвищить якість міжкультурної комунікації.

Отже, викладання української мови китайським студентам є складним, але важливим процесом, який вимагає врахування як мовних, так і соціокультурних особливостей. Основними проблемами є фонетичні, граматичні та лексичні відмінності між українською та китайською мовами, а також мовний бар'єр і недостатня кількість адаптованих навчальних матеріалів. Для підвищення ефективності освітнього процесу необхідно застосовувати сучасні методики, зокрема комунікативний підхід, інтеграцію цифрових технологій та спеціально розроблені програми навчання. Важливу роль відіграє також міжнародна співпраця між українськими та китайськими освітніми установами, що сприяє обміну досвідом і розробці якісних навчальних матеріалів. Реалізація цих заходів сприятиме не лише покращенню знань української мови серед китайських студентів, а й глибшій інтеграції міжкультурної комунікації та співпраці між Україною та Китаєм.

Література:

1. Кочан І. Нові освітні технології в практиці викладання української мови як іноземної. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2008. Вип. 3. С. 14–20.
2. Мазурик Д. В. Про концепцію мовної освіти іноземців у вищих навчальних закладах України. Теорія і практика викладання української мови як іноземної, 2014. Випуск 10. С. 3–7.
3. Перспективи впровадження сучасних інновацій в освітню діяльність університету / Запорожан В. М., Кресюн В. Й., Рогачевський О. П., Чернецька О. В. Медична освіта. 2016. № 2. С. 73–76.
4. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.

5. Савченко Л. А. Особливості інтерактивного навчання на заняттях з української мови як іноземної. Проблеми і перспективи підготовки іноземних студентів. Харків: ХНАДУ. 311 с.